

Odpłatność za normy a budownictwo

3 | Od redakcji

Z ŻYCIA PKN

4 | Projekt „Pomoc PKN dla Kirgistanu” - Piotr Migdalski

6 | Bałtyckie Forum Normalizacyjne

8 | Odpłatność za normy a budownictwo - Katarzyna Rusak

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

10 | Informacje o właściwościach żywności zgodnie z PN-EN 16104:2013-06 - Lubomiła Owczarek

12 | Okulary przeciwsłoneczne - J.S.

SEKTORY PKN

13 | Informacje z sektorów

KOMITETY TECHNICZNE

16 | Komitety Techniczne - lipiec 2013 r.

KOMITETY ZADANIOWE

16 | Komitety Zadaniowe - lipiec 2013 r.

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor odpowiedzialny:

Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62

Redaktor:

Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60

Skład:

Oskar Sztajer - tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny
ul. Świętokrzyska 14,
00-050 Warszawa



Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny
Zdjęcia © Fotolia.com

Szanowni Państwo,

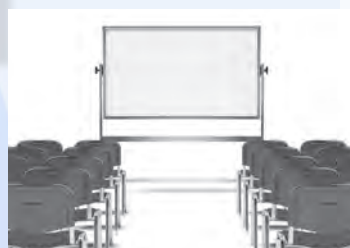
Idea współpracy rozwojowej ma na celu zmniejszanie różnic gospodarczych pomiędzy państwami rozwiniętymi a rozwijającymi się. Realizują ją wszystkie kraje wysoko rozwinięte, a także niektóre organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe, np. Unia Europejska. Nadzędne cele współpracy rozwojowej to m.in. wspieranie budowy nowoczesnych i sprawnych instytucji państwowych oraz ich trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego. Polski Komitet Normalizacyjny, w ramach współpracy rozwojowej na rok 2013, przygotował wraz z partnerami z Republiki Kirgiskiej projekt pt. *Pomoc PKN dla Kirgistanu dot. umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstw kirgiskich poprzez wdrażanie Norm Europejskich we współpracy z kirgiskim Ministerstwem Gospodarki i Polityki Antymonopolowej*. Jest to projekt szkoleniowy, który ma na celu wsparcie rozwoju gospodarczego i instytucjonalnego Kirgistanu poprzez wzmocnienie instytucji rządowych i gospodarczych - więcej można przeczytać artykule bieżącego numeru (str. 4).

Ponadto w numerze poruszone są tematy związane z tak istotnymi zagadnieniami, jakimi są odpłatność za normy „budowlane” czy wymiana danych w przemyśle spożywczym.

Serdecznie zapraszam do lektury, a uwagi proszę przesyłać pod adresem: redakcja@pkn.pl



polska pomoc



Projekt „Pomoc PKN dla Kirgistanu”

W 2012 roku Polski Komitet Normalizacyjny po raz pierwszy zdecydował się na udział w zagranicznym projekcie szkoleniowym realizowanym w ramach polskiej współpracy rozwojowej, którą zarządza i prowadzi Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP.

PKN realizuje ww. projekt we współpracy z dwoma partnerami kirgiskimi - Ministerstwem Gospodarki Republiki Kirgistanu (RK) oraz kirgiskim Centrum Normalizacji i Metrologii (CNM). Jest to projekt szkoleniowy, który w całości zostanie przeprowadzony w stolicy Kirgistanu - Biszkeku. Do jego realizacji zatrudniono wybitnych polskich inżynierów i specjalistów z dziedzin wskazanych przez stronę kirgiską. Szefem ww. projektu jest prezes PKN. Projektem bezpośrednio kieruje dyrektor WRZ PKN Ewa Zielińska, a jego przebieg jest monitorowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Projekt oficjalnie rozpoczął się 14 maja br., czyli w dniu, w którym Ministerstwo Finansów na wniosek MSZ udostępniło PKN środki na jego realizację, a zakończy się w listopadzie 2013 r.

Szkolenia

Szkolenia realizowane w ramach ww. projektu dotyczą kilku wskazanych przez stronę kirgiską zakresów tematycznych. Obejmują one sześć głównych działań pomocowych, spośród których można wyodrębnić trzy:

- harmonizacja norm krajowych z Normami Europejskimi i Międzynarodowymi (w tym procedury), funkcjonowanie Jednolitego Rynku Europejskiego oraz stosowane w Unii Europejskiej normy i przepisy techniczne dot. swobodnego obrotu towarów;
- stosowanie dyrektyw europejskich w zakresie wyrobów budowlanych oraz wdrażanie i stosowanie Eurokodów w budownictwie;
- zasady wprowadzania i stosowania normy ISO 22000 oraz wdrażania HACCP (analiza ryzyka i krytyczne punkty kontroli) przy obrocie żywnością.

Do końca sierpnia 2013 r. w ramach realizacji współpracy rozwojowej w Kirgistanie odbyło się pięć szkoleń. Trzy szkolenia dotyczyły zakresu harmonizacji norm i przepisów technicznych z uwzględnieniem działania

Jednolitego Rynku Europejskiego oraz funkcjonujących w Unii Europejskiej norm i przepisów technicznych dotyczących swobodnego obrotu towarów. Dwa szkolenia z dziedziny budownictwa były poświęcone stosowaniu dyrektyw europejskich przy produkcji wyrobów budowlanych oraz wdrażaniu i stosowaniu Eurokodów w budownictwie.

Do końca listopada 2013 r. odbędą się jeszcze trzy szkolenia na temat wdrażania normy ISO 22000 oraz systemu HACCP, a także powtórzone zostaną dwa szkolenia dot. dyrektyw europejskich i Eurokodów w budownictwie.

Realizacja projektu na rzecz kirgiskich instytucji normalizacyjnych i kirgiskiego biznesu ma z jednej strony przyczynić się do poprawy warunków współpracy pomiędzy Kirgistanem a Unią Europejską, z drugiej zaś ułatwić przedstawicielom kirgiskiego biznesu umiędzynarodowienie ich działalności (wsparcie zdolności przedsiębiorstw kirgiskich do samodzielnego wejścia na rynki europejskie i międzynarodowe).

Szkolenia mają w założeniu wesprzeć kirgiskie instytucje rządowe i gospodarcze zarówno merytorycznie - poprzez dostarczenie im odpowiedniej wiedzy na temat systemu normalizacji europejskiej, jak również organizacyjnie - poprzez wzmocnienie wzajemnej współpracy pomiędzy kirgiskimi instytucjami rządowymi z biznesem. Najważniejszym, dalekosiężnym celem programu jest poprawa warunków współpracy gospodarczej oraz wymiany handlowej pomiędzy Kirgistanem a UE, dzięki przekazaniu stronie kirgiskiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do samodzielnego wprowadzania i stosowania Norm Europejskich w Kirgistanie, a także dalszego szkolenia innych ekspertów kirgiskich w zakresie tworzenia i stosowania unijnych norm i przepisów technicznych.

Współpraca rozwojowa

Idea współpracy rozwojowej ma na celu zmniejszenie różnic gospodarczych pomiędzy państwami rozwiniętymi a rozwijającymi się. Realizują ją wszystkie kraje wysoko rozwinięte, a także niektóre organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe, np. Unia Europejska. Współpraca rozwojowa jest również częścią polskiej polityki zagranicznej. Polska realizuje ją zarówno samodzielnie, jak i w ramach wspólnych projektów unijnych i międzynarodowych. Nadrzędne cele współpracy rozwojowej to: tworzenie warunków

dla zrównoważonego rozwoju krajów rozwijających się w szczególności poprzez promocję i konsolidację demokracji, wspieranie praw człowieka, wspieranie budowy nowoczesnych i sprawnych instytucji państwowych oraz ich trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, a także podejmowanie działań zmierzających do redukcji ubóstwa i poprawy stanu zdrowia ludności oraz podnoszenia jej poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

Projekt „Pomoc PKN dla Kirgistanu” jest zgodny z założeniami polskiej współpracy rozwojowej i ma na celu wsparcie rozwoju gospodarczego i instytucjonalnego Kirgistanu poprzez wzmocnienie kirgiskich instytucji rządowych i gospodarczych.

Piotr Migdalski

Bałtyckie Forum Normalizacyjne

Bałtyckie Forum Normalizacyjne (BSF) tworzą krajowe jednostki normalizacyjne państw nadbałtyckich - z Litwy, Łotwy, Estonii i Polski. Uczestnikami są zarówno przedstawiciele kierownictw kjn, jak też pracownicy będący specjalistami w określonej dziedzinie objętej programem obrad. Podczas tego, corocznie organizowanego, spotkania jego uczestnicy dzielą się swoim doświadczeniem normalizacyjnym, dyskutują o istotnych kwestiach związanych z europejskim systemem normalizacyjnym i kształtują wspólną politykę normalizacyjną.

W tym roku gospodarzem BSF była łotewska jednostka normalizacyjna LVS. Posiedzenie odbyło się w dniach 4-6 września 2013 r. w Siguldzie. W trakcie BSF tradycyjnie odbyła się wspólna dla wszystkich część plenarna. Sesję plenarną otworzył Ingars Pilmanis - Dyrektor LVS. Następnie przewodniczący delegacji: Priit Kikas (EVS), Mindaugas Balčiauskas (LST) i Tomasz Schweitzer (PKN) prezentowali osiągnięcia swych krajowych jednostek normalizacyjnych oraz wydarzenia, które miały miejsce po ostatnim posiedzeniu BSF. Prezes PKN przedstawił informacje dotyczące pełnego uruchomienia systemu PZN, projektu pomocy rozwojowej w Kirgistanie, działaniach związanych z promowaniem edukacji normalizacyjnej oraz nowych usługach dla klientów PKN (System Cyfrowej Sprzedaży Produktów i Usług - SCSPU oraz Zarządzanie Wiedzą Normalizacyjną - ZWNeL).

Po Sesji plenarnej rozpoczęto prace w czterech tematycznych grupach roboczych:

1. Zarządzanie.
2. Prace normalizacyjne.
3. IT i normy, bazy danych.
4. Obsługa klienta i komunikacja.

Zgodnie z przyjętymi zasadami moderatorzy grup wywodzili się z jednostki normalizacyjnej organi-

zatora BSF - w tym roku z Łotwy. Prace w grupach roboczych były doskonałą okazją do nawiązania bezpośrednich kontaktów oraz wymiany doświadczeń.

Grupa 1

Grupa dyskutowała o kwestiach związanych z przyszłością europejskiej normalizacji w kontekście tendencji Komisji Europejskiej do odchodzenia od stosowania zasad Nowego Podejścia oraz nacisków różnych grup interesów na udostępnianie norm za darmo. Omawiano również sprawy związane ze współpracą międzynarodową oraz nominacjami do Rady Administracyjnej CEN. Istotnym tematem była również jakość usług oferowanych członkom przez CEN-CENELEC Management Center.



Grupa 2

Grupa omawiała zagadnienia związane z członkostwem w ISO, umieszczaniem informacji o prawach autorskich ISO i CEN na normach wprowadzanych do zbioru krajowego zgodnie z ISO POCOSA z 2012 r. oraz z tłumaczeniami Eurokodów.

Uczestnicy spotkania z Litwy i Polski podkreślili, że największym problemem w przypadku współpracy z ISO są: niewystarczające zainteresowanie ekspertów krajowych oraz brak dyscypliny w głosowaniu.

Następnie dyskutowano o czynnym uczestnictwie

w pracach ISO, o obowiązkach członka P oraz możliwości zmiany przez ISO członkostwa P na członkostwo O - w razie niewywiązywania się z obowiązków członka P.

W dalszej części spotkania omawiano kwestię umieszczania informacji o prawach autorskich ISO i CEN na normach uznanych i tłumaczonych.

Grupa 4

Grupa omawiała zagadnienia dotyczące obsługi klienta, komunikacji i rozwoju sprzedaży. W PKN (Polska) i EVS (Estonia) rozwijana jest sprzedaż dostępu do treści norm. W PKN klient może sam określić zbiór, do którego chce mieć dostęp lub skorzystać z dostępu do zestawu norm budowlanych za roczną opłatą. W EVS może zakupić dostęp do określonej liczby norm, np. 25, 75, 100 itd. na okres roku. Obie organizacje w przypadku rocznego dostępu stosują ceny specjalne, znacznie niższe niż przy tradycyjnym zakupie norm. Uczestnicy z zainteresowaniem przyjęli informację PKN o planach uruchomienia portalu obejmującego najbardziej popularne zagadnienia normalizacyjne, edukację w szkołach i na uczelniach oraz e-learning. Zwrócono uwagę na potrzebę aktywizowania pracowników w zakresie przygotowywania bieżącej informacji dla klienta. Podkreślono rolę edukacji normalizacyjnej w szkołach. Dyskutowano również o funduszach potrzebnych na przygotowanie profesjonalnych lekcji w ramach e-learning.

Wszyscy uczestnicy forum zgodnie podkreślili istotną rolę tego typu spotkań, pozwalających na wymianę doświadczeń oraz nawiązanie relacji partnerskich, które przynoszą ogromne korzyści w pracy normalizacyjnej. Szczególnie istotna jest możliwość spotkania pracowników kjn w grupach roboczych. Pozwala to na bezpośrednią wymianę doświadczeń i dyskusowanie o problemach, z którymi trzeba zmierzyć się w codziennej pracy. Kraje nadbałtyckie z racji przynależności do wspólnego regionu geograficznego mają wspólne interesy i powinny podejmować skoordynowane działania na forum europejskim.

W 2014 roku BSF odbędzie się w Polsce, a jego organizatorem będzie Polski Komitet Normalizacyjny.

Oprac. red.



foto. LVS



foto. LVS



foto. LVS



Odpłatność za normy a budownictwo

Starając się wyjaśnić problematyczny wątek dotyczący odpłatności za normy, należy w pierwszej kolejności odnieść się do fundamentalnej zasady: *w Polsce obowiązuje porządek prawny ustalający całkowitą dobrowolność stosowania Polskich Norm.*

Po zmianie systemu gospodarczego na wolnorynkowy stało się konieczne przekształcenie systemu normalizacyjnego z urzędowego na społeczny (inaczej mówiąc z obowiązkowego na dobrowolny). System taki wprowadzono Ustawą z dnia 3 kwietnia 1993 roku o normalizacji, zastąpioną Ustawą z dnia 12 września 2002 r. Zgodnie z tym aktem prawnym obowiązuje sformułowana w art. 5 ust. 3 zasada dobrowolności stosowania Polskich Norm.

Pomimo upływu dekady od wejścia w życie przepisów, nadal ta kwestia stwarza wiele problemów interpretacyjnych zarówno uczestnikom procesu budowlanego, jak i organom administracji państwowej. Problem z wykładnią zasady dobrowolności w szczególności można zauważyć w odniesieniu do norm technicznych, wśród których istotną rolę odgrywają te stosowane w budownictwie. Określają one często zasady poruszania się w obszarze bardzo wrażliwym, który w dużym stopniu ma na celu zabezpieczenie zdrowia i życia ludzkiego.

Błędne przeświadczenie o obowiązku stosowania norm w rozwiązywaniu codziennych problemów technicznych wydaje się mieć swoje źródło we wspomnianych powyżej przesłankach natury historycznej. PKN zdaje sobie sprawę z występowania kolizji niektórych przepisów ustawowych z zasadą dobrowolności, z tego względu intensywnie rozpowszechnia informację o tym, że normy pozbawione są obligatoryjności i nie są udostępniane bezpłatnie.

Podłożem do wyjaśnienia kwestii związanej z odpłatnością za normy, są zasady ustanawiane i regulowane przez międzynarodowe (ISO, IEC) i europejskie organizacje normalizacyjne (CEN, CENELEC), których PKN jest członkiem. Organizacje te opracowują normy, które poszczególne kraje członkowskie wprowadzają jako normy danego kraju. Wprowadzanie Norm Międzynarodowych ISO i IEC do zbioru norm danego kraju jest zalecane m.in. przez WTO, gdyż służy to rozwojowi współpracy międzynarodowej w wielu obszarach. Obowiązkiem każdego członka ISO i IEC jest podejmowanie zadań przewidzianych w prawie danego kraju w celu ochrony praw autorskich w stosunku do norm. Normy Międzynarodowe i Europejskie wprowadzone do Polskich Norm podlegają więc podwójnej ochronie: jako Polskie Normy oraz Normy Międzynarodowe czy Europejskie. Przepisy tych organizacji wykluczają bezpłatne udostępnianie norm. Wynika to m. in. z zasady, że jednostka normalizacyjna powinna być niezależna finansowo (ale *non-profit*), aby mogła zachować całkowitą bezstronność. Środki na działanie pochodzą przede wszystkim ze składek członkowskich i sprzedaży norm.

W systemie wolnorynkowym koszty funkcjonowania systemu normalizacyjnego nie mogą być ponoszone z podatków ogółu obywateli. Użytkownicy norm (głównie podmioty komercyjne) odnoszą wymierne korzyści z ich stosowania. Kupując normę, zwraca-

ją przynajmniej część kosztów ponoszonych przez Państwo na działalność normalizacyjną.

Polskie Normy są opracowywane przez Komitety Techniczne - ciała złożone z ekspertów delegowanych przez instytucje zainteresowane normalizacją. PKN jest krajową organizacją normalizacyjną dbającą o (nadzorującą) poprawne stosowanie przepisów i procedur opisujących zasady opracowywania PN. Polskie Normy, opracowywane przez Komitety Techniczne i zatwierdzone przez PKN, są dokumentami technicznymi do dobrowolnego stosowania.

Należy zwrócić uwagę na art. 5 ust.1 Ustawy o normalizacji, który owszem wskazuje, że PN są dokumentami powszechnie dostępnymi, jednak nie nadaje im charakteru dokumentów do nieodpłatnego udostępniania. Na koszty powstania normy składają się przede wszystkim koszty merytorycznego przygotowania projektu normy, koszty poniesione przez jednostkę normalizacyjną na organizację prac normalizacyjnych, jak również koszty udziału zainteresowanych w pracach normalizacyjnych, procesu wydawniczego i dystrybucyjnego. Natomiast nabywca normy otrzymuje dostęp do opisu stanu wiedzy w danej dziedzinie, bez ponoszenia kosztów analiz i badań.

Niewłaściwe jest również przekonanie, że normy powinny być udostępniane nieodpłatnie, bo koszty działalności PKN są finansowane z budżetu Państwa. Zgodnie ze zdrowym rozsądkiem przerzucanie na ogół podatników kosztów Polskich Norm jest niecelowe i niesprawiedliwie spotecznie. Za dostęp do wiedzy płać bowiem bezpośrednio zainteresowani (m.in. architekci, inżynierowie budownictwa, projektanci), którzy najczęściej wykorzystują ją do celów komercyjnych, czerpiąc wymierne korzyści. Zakup normy jest nabyciem prawa dostępu do uznanego poziomu stanu wiedzy w danej dziedzinie, jest więc rodzajem inwestycji.

Wyjątek stanowią studenci krajowych uczelni kształceni na kierunkach budowlanych, którzy mogą korzystać z określonych ulg w tym zakresie.

Jak już wspomniano, koszty działalności jednostek normalizacyjnych są pokrywane z dochodów pochodzących ze sprzedaży norm i składek członkowskich. Ponieważ PKN jest finansowany z budżetu państwa, nie pobiera opłat za uczestnictwo w pracach normalizacyjnych, a wszystkie dochody ze sprzedaży norm zwraca do budżetu.

Polskie Normy często postrzegane są jako przepisy prawa, co jest interpretacją błędną. Wśród uczestników procesu budowlanego pozostało głęboko zakorzenione przeświadczenie o obowiązkowości stosowania Polskich Norm powołanych w rozporządzeniach. Takie zastrzeżenie wprowadziła Ustawa o normalizacji z dnia 3 kwietnia 1993 r. W obecnym stanie prawnym, powołanie się na Polską Normę w przepisie prawnym nie zmienia jej dobrowolnego statusu. Odniesienie do Polskiej Normy w akcie prawnym niższego rzędu niż ustawa, nie jest wystarczającą przesłanką do stwierdzenia obowiązku jej stosowania. Przesądzają o tym zasady rządzące hierarchią źródeł polskiego prawa.

PKN nie ma kompetencji do regulacji prawnej w przedmiotowym zakresie. Takie uprawnienie ma wyłącznie ustawodawca i jeśli wskazuje w akcie prawnym Polskie Normy jako dokumenty odniesienia służące do wykazywania zgodności z przepisami prawa to jednocześnie jest odpowiedzialny do wskazania trybu postępowania w przypadku zmiany Polskiej Normy, jak i stosowania okresów przejściowych (bądź ich ustanowienia). Być może prawodawca powinien poddać pod rozagę rozwiązanie w postaci wprowadzenia ulg finansowych dla zainteresowanych poprzez możliwość zastosowania ulgi podatkowej od zakupionych legalnie norm powołanych w przepisach prawnych.

Kwestię interpretacji statusu Polskich Norm można spróbować wyjaśnić na przykładzie publikacji książkowej np. „Budownictwo według ekologicznych norm”. Autor/wydawnictwo zastrzega prawa autorskie do utworu i sprzedaje publikację, uzyskując w ten sposób zwrot poniesionych nakładów. Sytuacja do Polskich Norm jest analogiczna.

Można pokusić się o stwierdzenie, że PN to dokumenty posiadające „atest” RP.

*Opracowanie
Katarzyna Rusak*

Lubomiła Owczarek

Informacje o właściwościach żywności zgodnie z PN-EN 16104:2013-06

Dane dotyczące żywności - Struktura i format wymiany

W czerwcu 2013 r. została opublikowana angielska wersja językowa PN-EN 16104:2013 opracowana przez Komitet Techniczny CEN/TC 387 „Food data”, którego sekretariat jest prowadzony przez SIS (Szwedzki Instytut Normalizacyjny). Komitetem krajowym odpowiedzialnym za normę jest KT 310 ds. Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności.

Cele normy

Głównym celem prezentowanej normy jest dostarczenie ramy roboczej, która umożliwi i ułatwi tworzenie, zestawianie, szerzenie i wymianę danych.

Norma jest opracowana tak, aby stanowić trwałą, a jednocześnie dość elastyczną bazę umożliwiającą włączanie przyszłych rozszerzeń danych.

Umożliwi to każdej grupie wspólnoty wysyłanie zrozumiałych danych dotyczących żywności do jakiegokolwiek innej grupy wspólnoty.

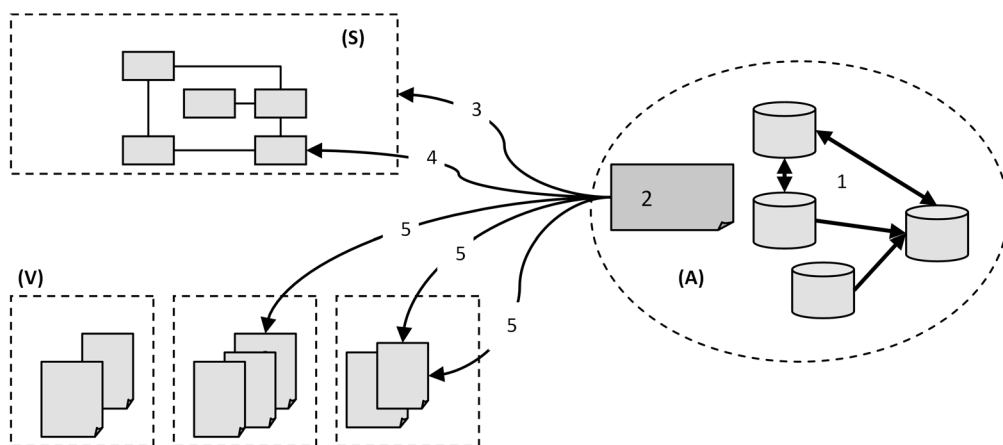
Należy poinformować, że prezentowana norma nie obejmuje wszystkich definicji, które są wymagane. Na przykład, zbiór właściwości produktu żywnościowego, które mogą mieć zastosowanie, takich jak zawartości różnych składników odżywczych i metali szkodliwych dla zdrowia, nie jest objęty niniejszą normą. Te dane będą uzgadniane w obrębie wspólnoty i uwzględniane w tzw. słownikach nadzorowanych.

Wymiana danych dotyczących żywności pomiędzy różnymi grupami/stronami wymaga porozumień nie tylko co do rodzaju danych, ale również ich kodowania. Norma obejmuje zasady kodowania danych w języku XML, który jest dzisiaj najlepiej rozpoznaną ogólną techniką kodowania danych.

Rysunek 1 stanowi ilustrację przypadku, kiedy dane dotyczące żywności są wymieniane pomiędzy bazami danych partnerów (1) w pewnym rodzaju wspólnoty. Zamierzają oni uwzględnić niniejszą normę w zawierającym obustronnie porozumieniu(2). Niezależnie od wyboru normy (3) porozumienie to będzie zawierało wskazania co do wyboru nadzorowanych słowników (5) oraz ograniczenia odnośnie do danych (4). Na przykład porozumienie może stanowić, że będzie musiała być dostarczona naukowa nazwa dla wszystkich produktów żywnościowych, pomimo tego, że nie jest ona wymagana w normie. Dodatkowo porozumienie może specyfikować wymagania, według których właściwości żywności będą podlegały wymianie lub jaki będzie stosowany język wymiany.

Terminy używane w normie

Norma wprowadza określenie **właściwości żywności** jako pojęcie ogólne wówczas, gdy opisuje elementy składowe żywności takie jak: składniki odżywcze, metale szkodliwe dla zdrowia, mikroorganizmy, ale również gdy opisuje różne fizykochemiczne właściwości produktów żywnościowych.



Rysunek 1. Porozumienie co do wzajemnej wymiany danych dotyczących żywności (A) bazujących na niniejszej normie (S) wyspecyfikuje również zbiór nadzorowanych słowników (V) wg PN-EN 16104:2013-06

Termin **żywność** odnosi się na ogół do dóbr przeznaczonych do konsumpcji przez człowieka i obejmuje surowe oraz przetwarzane produkty żywnościowe i substancje używane w przetwórstwie. Jednakże dokładna definicja pojęcia może się zmieniać w zależności od ustawodawstwa i różnic kulturowych. Norma może być stosowana bez względu na tę zmienność.

Dane dotyczące żywności odnoszą się do opisów oraz identyfikacji produktów żywnościowych i ich właściwości jako żywności. Są one potrzebne i stosowane do wielu celów, np. do: etykietowania, opracowywania nowych produktów, leczenia dietą, poddawania działaniu systemu żywieniowego, informacji konsumenckiej i badań. Tak więc istnieje wiele grup profesjonalnych, które mają potrzebę tworzyć, zestawiać, wzajemnie wymieniać lub mieć dostęp do szczegółowych informacji na temat produktów żywnościowych. Zaliczają się do nich:

- producenci żywności;
- laboratoria analizy żywności;
- instytucje rządowe;
- badacze;
- pośrednicy sprzedaży;
- sprzedawcy detaliczni;
- żywieniowcy/dietetycy;
- dystrybutorzy żywności;
- konsumenci;
- restauracje/firmy świadczące usługi żywieniowe;
- podmioty zajmujące się tworzeniem programów komputerowych.



Grupy te w różny sposób wykorzystują informacje dotyczące żywności i nimi zarządzają.

Obecnie pomiędzy krajami członkowskimi i grupami profesjonalnymi występują różnice w sposobie wyrażania danych dotyczących żywności, np. opisu produktu żywnościowego, definicji składników odżywczych i innych właściwości produktu oraz stosowanych metod tworzenia wartości łącznych. Wspólna Norma Europejska, ustanowiona w ramach prac CEN, jest kluczowym narzędziem umożliwiającym jednoznaczną identyfikację i opis danych dotyczących produktu żywnościowego oraz jego jakości, np. w bazach danych powstających do celów rozpowszechniania i wzajemnej wymiany.

Istnieje możliwość przetłumaczenia normy na język polski, na wniosek zainteresowanych środowisk.

Normę można kupić w wersji oryginalnej poprzez stronę www.pkn.pl

Okulary przeciwsłoneczne

Jak wybierasz okulary przeciwsłoneczne? Zwracasz uwagę tylko na wygląd i traktujesz jako jeszcze modny dodatek do stroju? A zastanawiasz się, czy rzeczywiście ochronią Twoje oczy przed słońcem, tak jak deklaruje producent?

Wiele osób nie zdaje sobie sprawy z tego, jak ważna jest ochrona oczu przed słońcem - może zapobiec zaćmie, utracie wzroku, rakowi skóry, o zmarszczkach nie wspominając. Ale skąd można mieć pewność, że właśnie ta wybrana para okularów dobrze ochroni nasze oczy?

Nasze powieki są cienkie i delikatne, i mogą być łatwo uszkodzone przez promieniowanie UV, nawet w pochmurne dni. Należy pamiętać, że nieodpowiednie okulary przeciwsłoneczne mogą spowodować więcej szkody niż pożytku.

ISO opublikowała dwie nowe normy, które pomogą producentom w zapewnieniu skuteczności ich produktów.

Pierwsza to norma ISO 12312-1:2013 *Eye and face protection - Sunglasses and related eyewear - Part 1: Sunglasses for general use* (prPN-EN ISO 12312-1 Ochrona oczu i twarzy - Okulary przeciwsłoneczne i odpowiadające im ochrony oczu - Część 1: Okulary przeciwsłoneczne do zastosowania ogólnego). W normie określono szereg wymagań, które producenci powinni uwzględnić w procesie produkcyjnym - nawet takie jak sprawdzanie, czy ich produkty nie mają ostrych krawędzi, które mogą zranić użytkowników. Określono również różne poziomy ochrony przed promieniowaniem UV.

Kolejna norma to ISO 12311:2013 *Personal protective equipment - Test methods for sunglasses and related eyewear* (prPN-EN ISO 12311 Środki ochrony indywidualnej - Metody badań dla okularów chroniących przed olśnieniem słonecznym i dla pokrewnych środków ochrony indywidualnej). Określono w niej m.in. metody badań dotyczące: minimalnej odporności szybek ochronnych, wytrzymałości oprawy, ochrony przed uderzeniem pociskami o dużej masie poruszających się z małą prędkością.

Obie normy zostaną wdrożone do zbioru PN w grudniu 2013 roku. Konsument może mieć pewność, że okulary produkowane zgodnie z wymaganiami norm, to produkt, który zapewni najlepszą możliwą ochronę oczu.

Opracowano na podstawie
www.iso.org
J.S.

Część druga PN-ISO 22935 podaje zalecane metody oceny sensorycznej określonego mleka i przetworów mlecznych oraz przedstawia kryteria pobierania próbek i przygotowania ich do oceny.

Część trzecia PN-ISO 22935 określa wytyczne do ogólnej me-

tody oceny zgodności właściwości cech sensorycznych ze specyfikacjami produktu opartej na sensorycznej ocenie punktowej i użyciu wspólnego nazewnictwa. Metoda ta jest w szczególności przydatna podczas wytwarzania produktu oraz kontroli jakości prowadzonej regularnie na dużej liczbie

próbek i/lub w sytuacjach limitu czasu i/lub ograniczonej liczbie dostępnych ekspertów oceniających. Rezultaty metody mogą być częścią systemów klasyfikacji produktu w handlu wewnętrznym oraz międzynarodowym.

Sektor Maszyn i Inżynierii

KT 16 ds. Ciągników i Maszyn Rolniczych i Leśnych

W sierpniu br. zostały opublikowane trzy części normy PN-EN ISO 16119. Normy te omawiają zagadnienia związane z wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska dla opryskiwaczy.

[PN-EN ISO 16119-1:2013-08 Maszyny rolnicze i leśne - Wymagania dla opryskiwaczy dotyczące ochrony środowiska - Część 1: Postanowienia ogólne](#)

[PN-EN ISO 16119-2:2013-08 Maszyny rolnicze i leśne - Wymagania dla opryskiwaczy dotyczące ochrony środowiska - Część 2: Opryskiwacze z belką poziomą](#)

[PN-EN ISO 16119-3:2013-08 Maszyny rolnicze i leśne - Wymagania dla opryskiwaczy dotyczące ochrony środowiska - Część 3: Opryskiwacze sadownicze](#)

Normy te dotyczą wszystkich typów opryskiwaczy używanych w rolnictwie, ogrodnictwie, leśnictwie i innych obszarach, za wyjątkiem opryskiwaczy plecakowych. W podanych częściach PN-EN ISO 16119 określono wy-

magania ogólne dotyczące konstrukcji i działania opryskiwaczy. Szczególnie zwrócono uwagę na minimalizację potencjalnego ryzyka skażenia środowiska podczas ich użytkowania, włącznie z przewidzianym przez producenta użytkowaniem poza przeznaczeniem podstawowym. Określono również wymagania dotyczące identyfikacji opryskiwacza i poszczególnych jego składników oraz minimalną zawartość instrukcji obsługi. W części drugiej i trzeciej PN-EN ISO 16119 podano wymagania charakterystyczne dla poszczególnych typów opryskiwaczy. Normy te są niezwykle istotne dla producentów maszyn rolniczych, ponieważ są pierwszymi dokumentami o charakterze technicznym wspierającymi dyrektywę 2009/127/WE z dnia 21 października 2009 r. zmieniającą Dyrektywę 2006/42/WE w odniesieniu do maszyn do stosowania pestycydów. Dają one możliwość przeprowadzenia niezbędnych badań dopuszczających opryskiwacze do użytkowania.

KT 48 ds. Podstaw Budowy Maszyn

Trwają prace nad polską wersją językową normy [PN EN ISO 144052:2012 Specyfikacje geometrii wyrobów \(GPS\) - Tolerowanie wymiarów - Część 2: Wymiary inne niż wymiary liniowe wewnętrzne i zewnętrzne](#). W normie przedstawiono prawidłowy, jednoznaczny sposób tolerowania wymiarów liniowych i kątowych, które nie odnoszą się do elementów wymiarowalnych, a więc nie są wymiarami wewnętrznymi ani zewnętrznymi. Do takich wymiarów zaleca się stosować tolerancje geometryczne, co pokazano na licznych przykładach. Przez użycie tolerancji geometrycznych zapewnia się uniknięcie niejednoznaczności specyfikacji spowodowanej oznaczeniem tolerancji wymiarów za pomocą odchyłek granicznych (tzw. tolerancje \pm). W normie podano wiele przykładów niejednoznaczności tolerancji \pm wymiarów niebędących wymiarami liniowymi wewnętrznymi lub zewnętrznymi.

KT 137 ds. Urządzeń Ciepłno - Mechanicznych w Energetyce

Obecnie jest opracowywana polska wersja językowa normy PN-EN 12952-3:2012 **Kotły wodnorurowe i urządzenia pomocnicze - Część 3: Konstrukcja i obliczenia części ciśnieniowych**. W normie określono wymagania dotyczące konstruowania i obliczania kotłów wodnorurowych zdefiniowanych w PN-EN 12952-1:2004. Celem normy jest upewnienie się, że zagrożenia związane z kotłami wodnorurowymi są zmniejszone do minimum przez zastosowanie odpowiedniej konstrukcji, zgodnej z niniejszą normą. Jest to norma zharmonizowana z dyrektywą 97/23/WE Urządzenia ciśnieniowe. Poprzednia polska wersja językowa opublikowana była w 2004 r. Obecna wersja polska będzie opublikowana do stycznia 2014 r.

W lipcu 2013 r. opublikowano normę PN-EN 61400-11:2013-07 **Turbozespoły wiatrowe -**

Część 11: Procedury pomiaru hałasu. Norma dotyczy stosowania metod pomiarowych odpowiednich do oszacowania emisji hałasu w miejscach w pobliżu maszyny, tak aby zapobiegać błędom spowodowanym rozprzestrzenianiem się dźwięku, ale dostatecznie daleko aby objąć cały wymiar źródła.

Również w lipcu br. opublikowano normę PN-EN 61400-4:2013-07 **Turbozespoły wiatrowe - Część 4: Wymagania projektowe dla skrzyń przekładniowych turbozespołów wiatrowych**, która dotyczy układów napędowych, zamkniętych skrzyń przekładniowych przyspieszających o mocy znamionowej powyżej 500 kW. Norma dotyczy turbozespołów wiatrowych instalowanych zarówno na lądzie, jak i na morzu. Dostarcza informacji na temat analizy obciążeń turbozespołu wiatrowego z uwzględnieniem projektu przekładni i elementów skrzyń przekładniowych.

Opracowano na podstawie informacji z Sektorów PKN



SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ

w kontekście normy PN-ISO 26000:2012

NUMER SPECJALNY **Wiadomości PKN**

W numerze o:

- ISO 26000 - czym jest i co zawiera?
- sposobach wdrożenia działań społecznie odpowiedzialnych w takich kluczowych obszarach jak:
 - poszanowanie praw człowieka;
 - odpowiedzialność w odniesieniu do środowiska;
 - etyczne postępowanie;
 - budowanie świadomości konsumenckiej;
 - relacje organizacji ze społecznościami lokalnymi;
 - odpowiedzialność organizacji z różnych sektorów.

Publikacja jest skierowana do wszystkich organizacji niezależnie od formy własności, wielkości, rodzaju i lokalizacji.

ZAMÓWIENIA:

- Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa;
- www.pkn.pl - Strefa Klienta;
- nr tel. 22 556 77 77.

14⁹⁰ PLN + 23% VAT

Komitety Techniczne - lipiec 2013 r.

Zmiany zakresu tematycznego Komitetów Technicznych

- **KT 103** ds. Urządzeń i Systemów Audio, Wideo i Podobnych rozszerzył zakres współpracy o *CLC/TC 100X, Audio, video and multimedia systems and equipment and related sub-systems*.

Zmiany Przewodniczących w Komitetach Technicznych

W lipcu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w **KT 215** ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji z Drewna i z Materiałów Drewnopochodnych mgr inż. Annę Policińską-Serwę reprezentującą Instytut Techniki Budowlanej
- w **KT 288** ds. Multimediów prof. dra hab. inż. Marka Domańskiego reprezentującego Politechnikę Poznańską
- w **KT 303** ds. Materiałów Elektroizolacyjnych mgr inż. Stanisława Jerzego Słowikowskiego reprezentującego Stowarzyszenie Elektryków Polskich.

Zmiany Sekretarzy w Komitetach Technicznych

W lipcu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w **KT 135** ds. Opakowań Metalowych i Zamknięć mgr Rafała Brzezińskiego z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 162** ds. Logistyki, Kodów Kreskowych i Gospodarki Magazynowej mgr Rafała Brzezińskiego z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Powołania nowych członków Komitetów Technicznych

W lipcu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego - Państwowy Instytut Badawczy** do **KT 243** ds. Symboli i Znaków Graficznych
- **Daikin Airconditioning Poland Sp. z o.o.** do **KT 5** ds. Chłodnictwa, Pomp Ciepła, Klimatyzatorów i Sprężarek
- **Hilti (Poland) Sp. z o.o.** do **KT 180** ds. Bezpieczeństwa Pożarowego Obiektów
- **Polski Związek Producentów i Przetwórców Izolacji Poliuretanowych PUR i PIR „SIPUR”** do **KT 179** ds. Ochrony Ciepłej Budynków, **KT 234** ds. Elementów do Pokryć Dachowych, **KT 253** ds. Akustyki Architektonicznej, **KT 307** ds. Zrównoważonego Budownictwa i **KT 308** ds. Oceny Uwalniania Substancji Niebezpiecznych z Wyrobów Budowlanych
- **Szkołę Wyższą im. Bogdana Jańskiego** do **KT 71** ds. Społecznej Odpowiedzialności.

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W lipcu Prezes PKN odwołał z członków KT:

- **Fabrykę Aparatury Pomiarowej PAFAL SA** z **KT 71** ds. Elektrycznych Przyrządów Pomiarowych do Pomiaru Wielkości Elektromagnetycznych
- **Lafarge Cement SA** z **KT 108** ds. Kruszyw i Kamienia Budowlanego i **KT 312** ds. Robót Ziemnych
- **Ogólnopolskie Stowarzyszenie Producentów Zabezpieczeń Przeciwpożarowych i Sprzętu Ratowniczego** z **KT 22** ds. Odzieżownictwa i **KT 273** ds. Mechanicznych Urządzeń Zabezpieczających.

Komitety Zadaniowe - lipiec 2013 r.

Odwołania członków Komitetów Zadaniowych

W lipcu Prezes PKN odwołał z członka KZ:

- **LUX MED. Sp. z o.o.** z **KZ 502** ds. Usług Chirurgii Estetycznej.

System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w praktyce

Zasady wyboru zabezpieczeń

to przegląd rozwiązań Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji według normy PN-ISO/IEC 27001 pomocny przy wdrażaniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

ADRESOWANY DO:

- osób zajmujących się problematyką bezpieczeństwa informacji organizacji,
- pracowników instytucji planujących wdrożenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji według normy PN-ISO/IEC 27001.

ZAWIERA M.IN. ZASADY:

- opracowania polityki i organizacji bezpieczeństwa informacji,
- zarządzania aktywami i ryzykiem,
- bezpiecznego zarządzania systemami informacyjnymi,
- kontroli dostępu,
- wdrażania i serwisu systemów informacyjnych,
- pomiarów Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

PREZENTUJE CZYTELNIKOWI:

- wytyczne do opracowania własnych zabezpieczeń, praktyczne wskazówki, porady, zalecenia dla osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo informacji od strony technicznej (informatycy) w jednostce,
- przykłady dokumentów niezbędnych przy wdrażaniu Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

Zapraszamy do strefy klienta na www.pkn.pl

